

Врз основа на член 36 став (1) точка 15 од Законот за локална самоуправа ("Службен весник на РМ" бр.5/02 год.), член 14 став (1) и став (2) од Законот за еднакви можности на мажите и жените ("Службен весник на РМ" бр.6/12 год.) и член 43 став (1) точка 43 од Статутот на Општина Гевгелија ("Службен гласник на РМ" бр. 25/06, 08/10 и 18/14 год.) Советот на Општина Гевгелија на седница, одржана на ден 27.12.2019 година, донесе:

ПРОГРАМА

во областа на еднаквите можности на жените и мажите во општина Гевгелија за 2020 година

I. Вовед

Демографски податоци на Општина Гевгелија

Според официјално објавените податоци, бројот на жители во општина Гевгелија изнесува 22.988, кои живеат на површина од 485 км², што значи густина од 47 жители на км², а тоа е значително помалку од густината на населеност во Република Македонија.

Демографската структура на населението од општина Гевгелија според пол:

Гевгелија	Попис 1984	Попис 2002	Прираст (реален)	Прираст (во %)
Мажи	11112	11420	308	2.77
Жени	11155	11568	413	3.70
Вкупно	22267	22988	721	3.23

Демографската структура на населението од општина Гевгелија според национална припадност:

Структура на население според национална припадност

Етнички групи	%	Население
Македонци	96,77	22,320
Албанци	0,03	8
Бошњаци	0,02	5
Роми	0,08	18
Срби	1,61	372
Турци	0,15	34
Власи	0,93	214
Останати	0,41	93

Појдовна основа на Локалниот оперативен план за унапредување на родовата еднаквост во општина Гевгелија.

Основите во функционирањето на политиката за поттикнување, развивање и јакнење на родовата рамноправност во Општина Гевгелија се поставени со Локалниот акционен план за родова рамноправност за период 2018-2022 година донесен од страна на Советот на Општина Гевгелија.

Врз основа на член 2 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Гевгелија има обврска за воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која област од општествениот живот. За остварување на оваа цел, општината, согласно одредбите од член 14 од овој закон, а

заради суштинска имплементација на целите, покрај другото, должна е да изработи годишен план во кој ќе бидат утврдени мерките за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите.

Локалната власт може преку своите надлежности и преку координација со многубројни локални фактори, да превзема конкретни акции во корист на половата еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирање и градење на реална локална заедница и општество во кои, еднаквоста ќе биде пракса.

Ваквите нееднаквости се јавуваат како резултат на размислувањата, ставовите и убедувањата наметнати поради бројни стереотипи присутни во рамките на семејството, образованието, културата, медиумите, работната средина, организацијата на општеството итн. Има толку многу области во кои може да се делува со востановување на нов пристап и правење на структурни промени.

Основните области, кон кои треба да бидат насочени активностите и да се интензивира работата во 2020 година, за воведување и подигнување на нивото на родова рамноправност се:

- ✓ Промоција на човекови права и принципи на недискриминација,
- ✓ Зајакнување и вклучување на жената во одлучувачките процеси во заедницата
- ✓ Информирање и подигање на свеста за грижа на жената за сопственото здравје,
- ✓ Информираност за видовите и последиците од семејно насилство,
- ✓ Јакнење на капацитетите на општинската администрација за воведување на родов пристап во програмирањето (едукација на носителите на активностите) и
- ✓ Воведување на родово одговорно буџетирање.

II. Цели што треба да се постигнат со имплементирање на оваа програма

Основни цели на активностите на Општина Гевгелија во областа на родовата еднаквост предвидени со оваа Програма се:

- ✓ промоција на родовата еднаквост како суштинска вредност на општината како локална заедница, (преку спроведување на информативни кампањи и манифестации, информирање на жените за услугите и можностите кои ги нуди Општина Гевгелија и преку редовна публикација на активности и материјали за родова рамноправност), зајакнување на институционалните капацитети на општина Гевгелија за вклучување на родов пристап во програмирањето и буџетирањето, (преку обуки на КЕМ и општинската администрација), развивање на интерни принципи, норми, постапки и механизми за координирано дејствување;
- ✓ зајакнување на свеста на жените и мажите за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје. Постои потреба од поголема информираност за подобрување на здравствената заштита, поголема едукација за малигните заболувања на репродуктивните органи, за болестите кои се својствени на современите услови на живеење;
- ✓ унапредување на заштита од насилство врз жени;
- ✓ унапредување на механизмите за учество на жените во процесот на носење на одлуки во заедницата со посебен акцент на вклучување на маргинализираните жени;
- ✓ поттикнување на можностите за економско јакнење на жените преку информирање за правата од работен однос и можностите за економска самостојност преку започнување со сопствен бизнис ;
- ✓ подигање на свеста кај населението за придобивките од здрава животна средина.

Активности

За остварување на целите на програмата во 2020 година, Општина Гевгелија ќе ги спроведе следните активности.

Цел 1

Зајакнување на институционалните капацитети на општината и КЕМ за вклучување на родов пристап во програмирањето и буџетирањето

Мерки:

Обука на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите и интерсекторската група за родово одговорно буџетирање за интеграција на родов пристап во програмите и буџетот на општината и обука на администрацијата за родова анализа на програми и буџети.

Целта на оваа активност е да се зголеми свесноста и разбирањето на претставниците на општинската администрација за потребата и начините за вклучување на родова перспектива во процесот на планирање на програмите и проектите од областите кои спаѓаат во нивниот делокруг на работа.

Потребни услови за спроведување на обуката се:

- ✓ подготвена програма и методологија за родова анализа на програмите и буџетите,
- ✓ подготвени базични помошни алатки за практична примена на стекнатите знаења и
- ✓ обезбедени услови за одржување на обуката.

Ќе се спроведе специјализирана обука за членовите на Комисијата и интерсекторската група со цел да се зајакнат нивните знаења и вештини за остварување на специфичните обврски од нивната надлежност. Обуката треба да се фокусира на процесите на планирање и одлучување во врска со интеграција на родовиот пристап во програмите и буџетот на општината преку примена на листи за проверка дали програмата е основана на родова анализа и има интегрирано родов пристап како и дали се издвоени соодветни средства за нејзина реализација што ќе овозможи подеднакво распределување и корист од јавните ресурси за мажите и жените во општината.

Неопходни услови за спроведување на обуката се:

- ✓ подготвена програма и методологија за обука,
- ✓ подготвени листи за проверка за воведен родов пристап во буџет и програми на општината,
- ✓ обезбедени услови за одржување на обуката.

Цел 2

Зајакнување на свеста на жените и мажите за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје

Мерки:

Подигнување на свеста за поголема и континуирана грижа за репродуктивното здравје.

Со цел да се подигне свеста кај жените за редовни гинеколошки прегледи, скрининг за рак на дојка, и сл. Во соработка со невладини организации ќе се спроведуваат активности за подигнување на свеста за негата на детето од најмалата

возраст до тинејџерски години, а во соработка со матичните лекари и здравствените домови на подрачјето на општината ќе се организираат трибини, работилници и информативна кампања за редовни прегледи со цел рано откривање и превенција од малигни и други заболувања.

Подигнување на свеста за грижа за здравјето кај мажите.

Со цел да се подигне свеста кај мажите за редовни уролошки прегледи, скрининг за рак на тестиси и сл. во соработка со невладини организации ќе се спроведуваат активности за подигнување на свеста за негата и одржувањето на личното здравје.

Цел 3

Унапредување на превенција и заштита од насилство врз жени

Мерки:

Со цел унапредување на знаењето, но и препознавање на сите форми на семејно насилство, како и достапните мерки и механизми за превенција од, и заштита од семејно насилство, ќе се спроведат активности за едукација за семејно насилство преку организирање на трибини во Општина Гевгелија и месните заедници во соработка со Граѓанските организации. Во овие рамки освен едукативни трибини ќе бидат организирани дебати, советувања (презентација на опции и регулативи на граѓаните во однос на наведените теми и превентивни мерки за истите).

Со цел обезбедување на механизми за справување со последиците од семејното насилство и општествена реинтеграција на жртвите од семејно насилство, општината во соработка со невладините организации и други заедници ќе поддржува и помага функционирање на терапевтска заедница која ќе дава психо-социјална поддршка на жртвите на семејно насилство.

Цел 4

Унапредување на механизмите за рамноправно учество на обата пола во процесот на носење на одлуки во заедницата

Мерки:

Со цел унапредување на механизмите за рамноправно учество на обата пола во процесот на носење на одлуки во заедницата, Комисијата за еднакви можности ќе ги распространи протоколите и листите за проверка за вклучување во одлучувањето на локално ниво од аспект на рамномерна застапеност на обата пола.

Со цел унапредување на механизмите за рамноправно учество на обата пола во процесот на носење на одлуки во заедницата ќе се организира јавна расправа, трибини и дискусии на тема од областа на креирање на политики и мерки за поттикнување на пракса на рамноправна застапеност на мажите и жените на раководни позиции во јавни и приватни претпријатија.

Цел 5

Поттикнување на можностите за економско јакнење на жените преку информирање за правата од работен однос и можностите за економска самостојност преку започнување со сопствен бизнис

Мерки

Со цел унапредување на можностите за економско јакнење на жените преку информирање за правата од работен однос и можностите за економска самостојност преку започнување со сопствен бизнис ќе бидат организирани стручни предавања и трибини за информирање на мажите и жените за нивните права од работен однос и издавање на печатени материјали-брошури и флаери за правата на вработените.

Реализирање на активности за информирање за активните мерки на пазарот на труд за самовработување, формализирање на бизнис, субвенционирање и можните начини на кредитирање и финансиска поддршка за започнување со бизнис.

Цел 6

Подигање на свеста кај населението за придобивките од здрава животна средина

Мерки

Организирање на јавни дебати и едукативни работилници во градот и населените места од општината со сите заинтересирани субјекти за правилно управување и селектирање со отпадот.

III. Финансиски план за имплементирање на Програмата

За спроведување на активностите предвидени со програма, предвидени се следните финансиски средства:

<i>Р. бр</i>	<i>Активност</i>	<i>Рок и место на одржување</i>	<i>Носител на активностите</i>	<i>Предвидени с-ва во буџетот на ОГ</i>
1.	Унапредување на механизмите за родовата еднаквост на локално ниво преку еднаква застапеност на обата пола во процесите на одлучување, политиката, едукација за креирање на родово одговорно буџетирање на локално ниво,	октом.-декември 2020	КЕМ,координатор, граѓански организации, општинска администрација,волонтери, Совет на Општина Гевгелија	60.000,00
2.	Обука на администрацијата и Комисијата за еднакви можности на жените и мажите во Општина Гевгелија	јануари-декември 2020	КЕМ, Општина Гевгелија	45.000,00
3.	Истражување за полова застапеноста во општински, државни и образовни институции на подрачјето на Општина Гевгелија	јануари-декември 2020	КЕМ, Образовни институции, Граѓански организации	50.000,00
4.	Зајакнување на свеста на жените и мажите за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје	Април-мај 2020	КЕМ во соработка со здр.инстит., Медицински центар и Директори на училишта	30.000,00

5.	Поттикнување на можностите за економско јакнење на жените преку започнување со сопствен бизнис	сеп.- октомври 2020	КЕМ,координатор, Граѓански организации	30.000,00
6.	Поттикнување на можностите за економско јакнење на жените преку започнување со сопствен бизнис во рурални подрачја-воведување на жената во пчеларството	Јануари- декември 2020	КЕМ,координатор, Граѓански организации	20.000,00
7.	Подигање на свеста кај населението за придобивките од здрава животна средина и грижа за животната средина	јануари.- декември 2020	КЕМ,координатор, ЈПКД Комуналец, образовни институции Инспекциски служби	25.000,00
8.	Унапредување на превенцијата и заштита од користење на алкохол, дрога и психотропни супстанции кај учениците и младите	јануари- декември 2020	КЕМ, Здравствени институции Училишта, МВРМЦ, МВР, Граѓански организации	25.000,00
9.	Други активности			65.000,00
ВКУПНО				350.000,00

IV. Имплементација.

Одговорни субјекти за имплементација на Програмата во областа на еднаквите можности на жените и мажите во општина Гевгелија за 2020 година се Комисијата за еднакви можности при Советот на општина Гевгелија, координаторот и заменик координаторот за еднакви можности. Нивна обврска и одговорност е да креираат, иницираат и организираат реализација на политики, активности и проекти согласно Локалниот акционен план за родова рамноправност, да предлагаат усвојување и да ја менаџираат реализацијата на мерки кои ќе придонесат за унапредување на односите во оваа сфера.

Бр.09-2232/1
27.12.2019 год.
Гевгелија

Претседател
на Советот на општина Гевгелија,
Тодор Ристов с.р.